

הקליף נקטר על כנות שונות

משתתפים: שוקי קונוניץ, ניצן רוטמן, זמיר עשור

רקע

הקליף "נקטר" הינו מכלוא של וילקינג עם וילקינג דל זרעים, פרי פיתוח המחלקה להשבחת מטעים במינהל המחקר החקלאי. בדומה להוריו, מדובר בזן בעל טעם משובח במיוחד, המתקלף בנקל. הפרי הינו דל זרעים וצבעו תרוג. בשנים האחרונות ניטעו באזור מספר חלקות מודל המכילות את זן זה והוא מבוקש בעיקר לשוק המקומי, בשל חיי מדף הקצרים שלו.

מטרת הניסוי

התאמת כנות חדשות לזן נקטר.

תיאור הניסוי

אתר: חלקת זנים וכנות מנטיעת 1992 בחוות החולה. החלקה נטועה על גדודיות במרווחי נטיעה של 2x5 (סה"כ 100 עצים בדונם).

מבנה הניסוי: הניסוי בוחן צירופים שונים של הזן נקטר עם כנות חדשות.

כנות: 803 (טרנגפור), 808, 827, 812, 7-80, 3-80, טרוייר, ציטרומלו.

תוצאות

יבול. מספר פירות ומשקל הפרי הממוצע

הקטיף נערך ב- 21 בינואר 2001. במסגרת הקטיף נשקל כל הפרי בהתאם לחזרות השונות ונערכה ספירת פירות ידנית. משקל הפרי הממוצע מבוסס על היבול לעץ / מספר הפירות לעץ.

טבלה 1: היבול, מספר הפירות ומשקל הפרי הממוצע בנקטר, חוות החולה 2001

כנה	יבול לעץ	יבול לדונם	מס' פירות לעץ	משקל פרי ממוצע גרם
	ק"ג	ק"ג	יח'	
803	26.2	2,620	276.8	102
808	21.1	2,110	225.8	100
812	25.0	2,500	230.3	110
827	27.9	2,790	303.2	97
3-80	11.4	1,140	79.3	147
7-80	19.9	1,990	203.0	98
טרוייר	11.6	1,160	100.3	128
ציטרומלו	22.9	2,290	276.9	81
	ל.מ.		ל.מ.	

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות של 0.05

באופן כללי, היה היבול בכל הכנות נמוך יחסית והשונות הרבה בין החזרות, לא איפשרה קבלה של הבדלים מובהקים ביבול לעץ ובמספר הפירות למרות הפערים המשתקפים מן התוצאות.

במשקל הפרי הממוצע נמצאו תוצאות מובהקות, כאשר הפרי הגדול ביותר התקבל בכנת המכלוא 3-80 ובטרוייר ואילו כנת הציטרומלו גרמה להקטנת הפרי.

בטבלה 2 ניתן לראות את תוצאות 2000 מול התוצאות שהתקבלו ב- 1999 ואת היבול המצטבר בשנתיים האחרונות.

טבלה 2: היבול, מספר הפירות ומשקל הפרי הממוצע בזן נקטר, חוות החולה 1999-2001

ממשקל פרי ממוצע (גרם)	פירות לעץ (יחידות)		יבול מצטבר 00-99	יבול לדונם (ק"ג)		כנה	
	2000	1999		2000	1999		
102	96	276.8	416.8	6,518	2,620	3,898	803
100	113	225.8	179.0	3,976	2,110	1,866	808
110	103	230.3	211.1	4,534	2,500	2,034	812
97	102	303.2	221.2	4,876	2,790	2,086	827
147	123	79.3	134.7	2,672	1,140	1,532	3-80
98	130	203.0	144.5	3,875	1,990	1,885	7-80
128	107	100.3	192.0	3,034	1,160	1,874	טרוייר
81	103	276.9	194.4	4,229	2,290	1,939	ציטרומלו
-	125	-	212.0	2,578	2,578	0	ראנגפור

מפרט מנייני גודל

במהלך הקטיף נלקח מכל חזרה מדגם של פירות, אשר שימש לבחינת מנייני הגודל על פי הקטרים המקובלים לייצוא.

טבלה 3: מפרט מניינים גודל (מ"מ) בזן נקטר, חוות החולה 2001

מפרט ביחידות				מפרט ב-%				כנה
>69	69-62	62-55	<55	>69	69-62	62-55	<55	
62	93	140	124	14.8%	22.2%	33.4%	29.6%	803
84	95	137	106	19.9%	22.5%	32.5%	25.1%	808
60	59	39	17	34.3%	33.7%	22.3%	9.7%	812
43	80	133	66	13.4%	24.8%	41.3%	20.5%	827
88	42	29	4	54.0%	25.8%	17.8%	2.5%	3-80
16	49	35	14	14.0%	43.0%	30.7%	12.3%	7-80
0	117	77	77	0.0%	43.2%	28.4%	28.4%	טרוייר
30	108	144	271	5.4%	19.5%	26.0%	49.0%	ציטרומלו

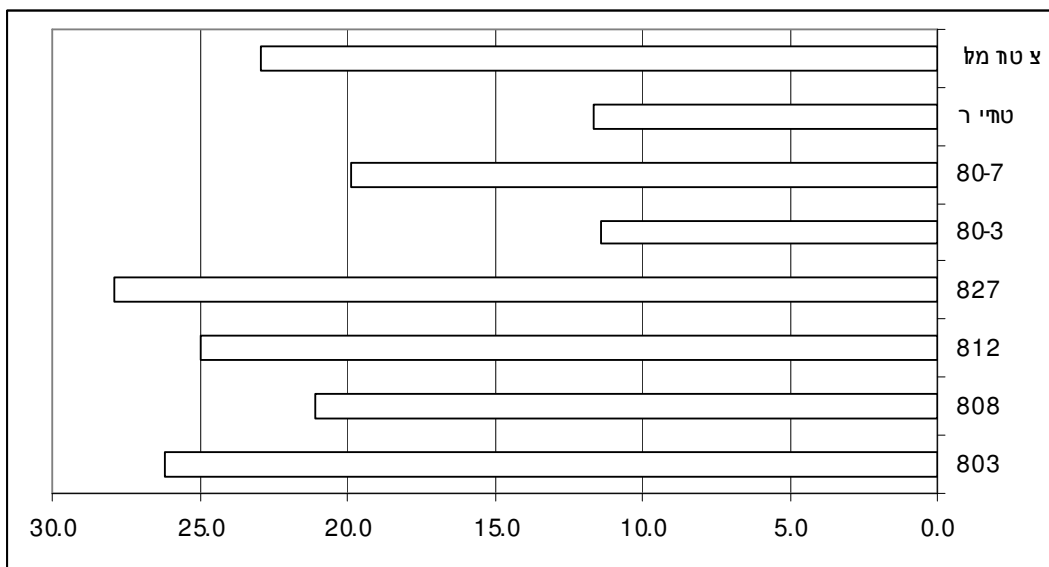
מפרט המניינים מצביע על שוני בין הכנות השונות, כאשר הכנה 3-80 תורמת להגדלת הפרי, בעוד שכנת הציטרומלו גרמה להקטנתו. פרט זה תואם את משקל הפרי הממוצע כפי שהופיע בטבלה 1, שגם בו התקבלו נתונים דומים לגבי גודל הפרי.

מסקנות ודין

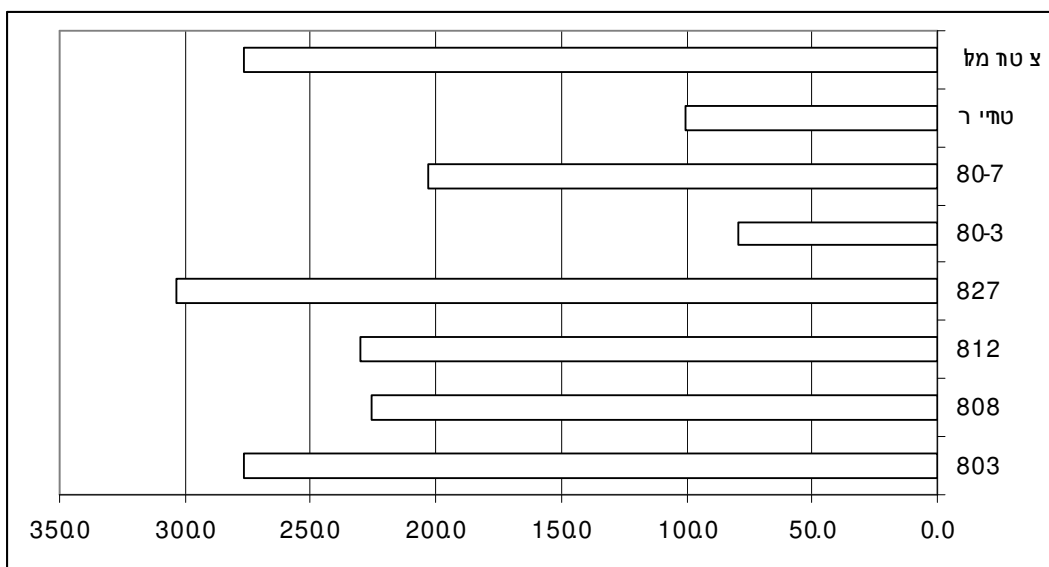
תוצאות השנים האחרונות מלמדות, שהזן נקטר אינו במיטבו באזור זה ואינו מצליח להגיע ליבולים גבוהים ולפרי איכותי. טמפרטורות החורף הנמוכות באזור זה של העמק, פוגעים באיכות הפרי ובעצים עצמם, ניגוד משוער לאזור גדות (דרום עמק החולה), בו מתפתח הנקטר היטב ומגיע ליבול גבוה ולפרי איכותי. על בסיס תוצאות אלו, הוחלט להפסיק את המחקר בזן זה בחוות החולה.

בנוגע לכנות, הרי שיש ייתרון מבחינת היבול לכנה 803 (טרנגפור), למרות קשיי ההתאקלמות שהיו לכנה בתחילה, אשר גרמו לקריסתם של חלק מהעצים.

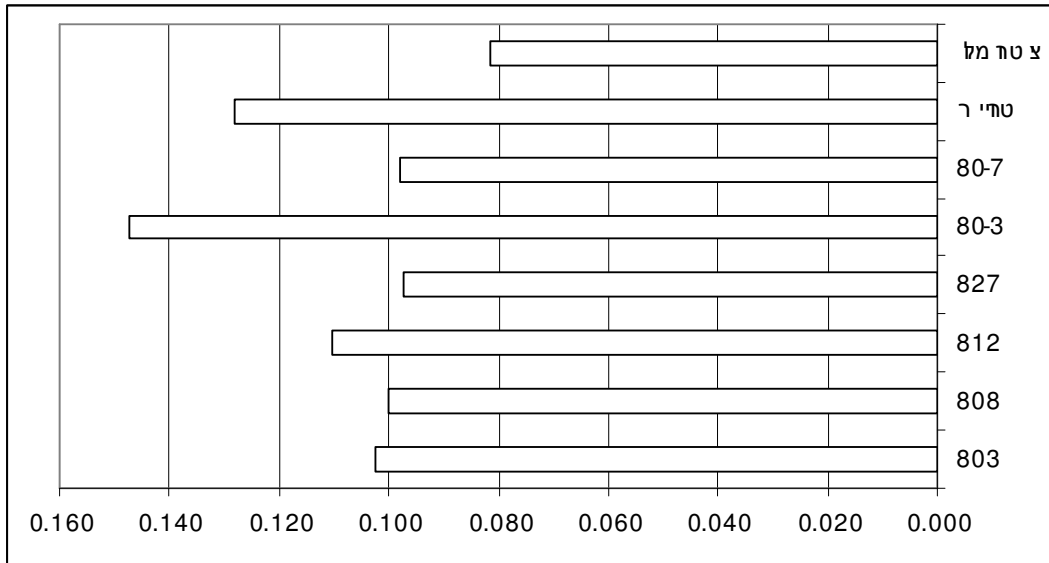
נספח

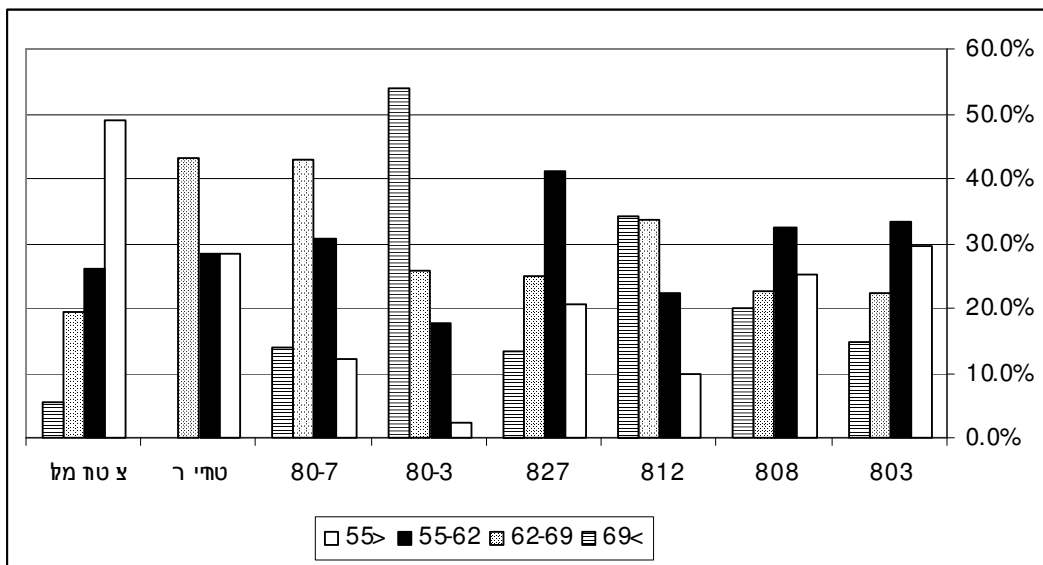
ציור 1, היבול הממוצע לעץ (ק"ג) בנקטר, חוות החולה 2001

ציור 2, מספר הפירות הממוצע לעץ (יח') בנקטר, חוות החולה 2001

צור 3, משקל הפרי הממוצע בנקטר, חוות החולה 2001

צור 4, מפרט מנייני הגודל בנקטר, חוות החולה 2001